

Nota o ryzyku inwestycyjnym :

Informacji zawartych na niniejszym ebooku nie należy traktować jako porady inwestycyjnej, oferty lub rekomendacji zawarcia transakcji. Produkty inwestycyjne są obarczone ryzykiem inwestycyjnym, włącznie z możliwością utraty całości lub części zainwestowanego kapitału. Autor nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne szkody, jakie może ponieść Inwestor w wyniku zawarcia transakcji na podstawie niniejszych informacji.

Przemysław Rajski

ŻELAZNE ZASADY KTÓRE POWINIENIEŚ STOSOWAĆ W SWOIM TRADINGU

1. Najważniejszy jest plan

Sprawdzona strategia to podstawa. Jak ją wypracować? Sposoby są różne. Możesz zacząć od konta demo, na którym będziesz mógł testować różne podejścia do czasu aż znajdziesz to, które jest dla Ciebie najbardziej efektywne. Na Forex możesz także spróbować trzymać się strategii, którą już wypróbowałeś na innym rynku. Ostatnią opcją dla najodważniejszych jest testowanie różnych podejść przy inwestowaniu stosunkowo małych kwot. Nieważne jakim sposobem – znajdź swoją skuteczną strategię, dostosowaną do warunków panujących na rynku.

Testując różne opcje, zdasz sobie sprawę z ograniczeń, dostosujesz godziny tradowania do swojego rozkładu dnia i zobaczysz, w którym momencie jesteś najbardziej efektywny. Co więcej, nauczysz się dysponować środkami oraz poznasz swoje reakcje, które towarzyszą Ci, gdy transakcje idą dobrze oraz gdy Twój plan nie działa. Przekonasz się, jakie decyzje podejmujesz pod wpływem emocji i nauczysz się je kontrolować. Ważne jest, żebyś ustalił, jak możesz zaktualizować swoją początkową strategię i dostosować do wszystkich zmiennych na rynku. To wszystko musisz wypracować, zanim zaczniesz grać na poważnie.

2. Nie ryzykuj

A przynajmniej niezbyt dużo na jednej transakcji. Dlaczego? Na Forex w większości przypadków nie masz racji. I trzeba to wliczyć w swoje ryzyko. Nawet najlepsi traderzy zarabiają tylko na 30 % otwartych transakcji. Może się zdarzyć 10 transakcji pod rząd, w których stracisz. Miej tego świadomość i staraj się nie ryzykować więcej niż 5% wartości Twojego rachunku na jeden trade.

W świecie forexowym popularny jest wskaźnik R/R (reward/risk). Powinien on wynosić co najmniej 3:1, co oznacza, że zysk musi być trzy razy większy od potencjalnej straty. Wtedy dochód będzie pokrywał porażki, które mogą stanowić powyżej 50% wszystkich pozycji. Na Forex poziom zysku będziesz oznaczał poprzez take profit, a maksymalną stratę przez stop loss.

HISTORYCZNA STOPA ZYSKOWNYCH TRANSAKCJI DO OSIĄNIĘCIA SUKCESU W POSTACI PRZYROSTU KAPITAŁU	STOSUNEK ZYSK:RYZYO
25,00%	'3:1
33,00%	'2:1
40,00%	'1.5:1
50,00%	'1:1
60,00%	'0.7:1
75,00%	'0.35:1

3. Miej spokojną głowę

Na efekty Twoich inwestycji wpływa bardzo wiele czynników, nawet Twój stan emocjonalny. **Po pierwsze podczas tradowania bądź wypoczęty.** Po zarwanej nocy na pewno nie będziesz podejmował słuszných decyzji. Zmęczenie rodzi błędy, odchodzisz od założeń planu, szybciej realizujesz zyski i przeciągasz straty.

Po drugie: **nigdy nie traduj po alkoholu!** Nawet bardziej niż zmęczenie, negatywnie wpływa na ocenę sytuacji, a co za tym idzie na wyniki Twoich transakcji. W takim stanie możesz też ustawić złe dane transakcji i przez przypadek stracić zdecydowanie więcej niż wkalkulowałeś w ryzyko.

Po trzecie: zawsze zadbaj o to, aby podczas podejmowania decyzji nic Cię nie rozpraszało. Traduj systematycznie, w godzinach, kiedy na spokojnie i bez stresu możesz usiąść i poświęcić kilka chwil tylko tradowaniu.

4. Mierz siły na zamiary

Odpowiednia liczba zawieranych transakcji jest kluczem do sukcesu. Zależy ona od wybranej przez Ciebie strategii (skalping, daytrading, trading średnioterminowy itd.). Każda z nich ma inną charakterystykę i co za tym idzie – określone widełki zawieranych transakcji. Pamiętaj jednak, żeby trzymać się raz wybranej drogi i nie odgrywać się na rynku, w momencie straty. Co to znaczy? Wszystko przeanalizowałeś, podjąłeś przemyślaną decyzję, wszystkie wskaźniki wręcz krzyczą, że ta transakcja musi Ci przynieść korzyść. Jest jednak inaczej. Więc próbujesz znowu, bo przecież wiesz lepiej. I znowu. I znowu. Nie wchodzi kilkakrotnie w tę samą pozycję, na której tracisz. Rynek ma zawsze rację i trzeba zakładać, że może się zdarzyć wszystko, nawet najbardziej niespodziewany zwrot akcji.

Nie zapominaj także, że zawsze możesz zrobić sobie przerwę. Nie musisz ciągle otwierać nowych pozycji i inwestować kolejnej kasy. Jeśli coś idzie nie tak – odpuść, ochłoń i wróć, jak już będziesz wiedział, że nie będziesz

działał pod wpływem emocji, ani... adrenaliny. To ona często sprawia, że chcemy bez zastanowienia grać dalej, mimo że wszystko wskazuje na to, że należy nam się chwila spokojnej i chłodnej analizy sytuacji.

5. Cierpliwość jest cnotą

Na nieprzemyślanych i zbyt pochopnych decyzjach nikt jeszcze nie wygrał. Musisz wiedzieć, kiedy wejść w transakcję, jak i kiedy z niej wyjść. A to wymaga przede wszystkim cierpliwości.

W analizie technicznej często gra się w oparciu o konkretne kształty na wykresie, np. głowa i ramiona. Żeby wejść w transakcję musimy mieć pewność, że ta formacja się pojawi. Często zdarza się tak, że traderzy grają już ten układ, mimo że np. linia szyi nie jest przekroczona. Cierpliwości... jeszcze wszystko może się zdarzyć. Zawsze, ale to zawsze czekaj na potwierdzenie sygnałów transakcyjnych. Przy formacjach świecowych, świece muszą być zakończone! Młot wygląda jak młot tylko wtedy, kiedy już widzimy że buduje się kolejna świeczka.

6. Bądź aktywny

Realizując wybraną strategię, trzymaj rękę na pulsie. Jeśli widzisz dodatkowy potencjał, aktualizuj swój plan. Możesz na przykład zrealizować część zysku, a reszcie pozwolić rosnąć. Wszystko polega na obserwacji zmian rynku, analizowaniu wpływu danych makroekonomicznych na jego kształt oraz szukaniu poziomu wsparć i oporów. Ważne jest, aby nauczyć się zarządzać zarówno take profit, jak i stop loss. Otwierając każdą pozycję, musisz dokładnie wiedzieć, w którym momencie zamierzasz wyjść, zarówno w pozytywnym scenariuszu i negatywnym.

7. Tnij straty bez wahania

I nigdy, ale to nigdy nie przestawiaj stop loss, kiedy tracisz – w 90% stracisz więcej. Generalnie straty są wpisane w tradowanie. Najlepsi po prostu szybko je tną i nie dopuszczają do przekroczenia wcześniej założonego budżetu. Gdy widzisz, że transakcja idzie nie po Twojej myśli i zbliża się do ustawionego stop loss, kuszące jest jego przestawienie – a nuż jeszcze coś się zmieni. Nie działaj pod wpływem emocji i bez wahania zakończ transakcję. Dużo łatwiej pogodzić się z małą stratą, szybko wyciągnąć wnioski i grać dalej.

8. Prostota kluczem

Czasami najprostsze rozwiązania są najlepsze. Zbyt skomplikowana strategia prowadzi do popełniania większej liczby błędów, wymaga dużo więcej czasu i skupienia. Dlatego **zgłębiając tajniki Forex, opieraj się na najłatwiejszych scenariuszach**. Jakich? Ucząc się strategii, opanuj maksymalnie 3 instrumenty.

To w zupełności wystarczy, aby odnosić sukcesy i realizować założony plan. Obserwacja tych samych interwałów, wyciąganie wniosków i definiowanie zależności prowadzi do lepszego zrozumienia rynku.

Kolejnym elementem jest znajdowanie powtarzających się wzorców, co pomaga dokonywać trafniejszych decyzji. Ograniczenie do minimum ilości analizowanych wskaźników także jest dobrym pomysłem. Zbyt duża ich liczba sprawia, że w głowie pojawia się mętlik, a ty stajesz się niepewny w swoich działaniach. Co więcej, sygnały różnych wskaźników mogą się nawzajem wykluczać i wtedy znalezienie odpowiedniej transakcji może zająć tyle czasu, że okazja przejdzie Ci koło nosa. No i najważniejsze – dokładne zrozumienie używanych narzędzi. Może ich być mało, ale musisz je znać jak własną kieszeń. Nigdy nie trać, poruszając się po Forexie po omacku.

9. Konsekwencja, konsekwencja i jeszcze raz konsekwencja

Podkreślimy to jeszcze raz – **najważniejszy jest plan**. A jeszcze ważniejsza konsekwencja. Trzymanie się określonej strategii pozwoli lepiej zrozumieć mechanizmy rynkowe. Jedynym sposobem na sprawdzenie, czy Twój plan jest zyskowy, to stosowanie go przez określony czas i weryfikacja jego wyników. Wyciąganie odpowiednich wniosków, które pozytywnie i realnie wpłyną na Twoje zyski to klucz do sukcesu. Grając niekonsekwentnie, będziesz błądził po omacku, a proces nauki mechanizmów rynku znacznie się wydłuży, o ile w ogóle będzie możliwy.

10. Zaczynaj pisać... dziennik i przeglądaj historyczne transakcje

Tak, dziennik :) Nie musi być to zeszyt, zaczynający się od słów: „Drogi pamiętniczku...”. Lepiej skorzystać z serwisów, na których możesz prowadzić dziennik transakcyjny online. Automatycznie pobiera on dane prosto z Twojego rachunku transakcyjnego. Jeśli jednak nie zamierzasz notować niczego w dzienniku graj najlepiej na Mt5 i często sięgaj i analizuj na samym wykresie historyczne transakcje – MT5 świetnie je pokazuje.

Takie informacje, spisane w jednym miejscu i przetestowane na własnej skórze, są niezbędne, aby robić postępy jako trader. Jak to działa? To proste. Widzisz wszystkie zagrania i zbierasz statystyki, które transakcje Ci przynoszą korzyść, a które stratę. Jak na dłoni masz pary walutowe, na których idzie dobrze, a na których źle. Możesz wyciągać wnioski, uczyć się na błędach i powielać prawidłowe zagrania. Obserwujesz swój progres, w prawidłowy sposób zarządzasz portfelem oraz pozycjami. I jeszcze jedno... trzymasz emocje na wodzy, bo wszystko masz rozpisane czarno na białym i wiesz, jak reagować w danej sytuacji.

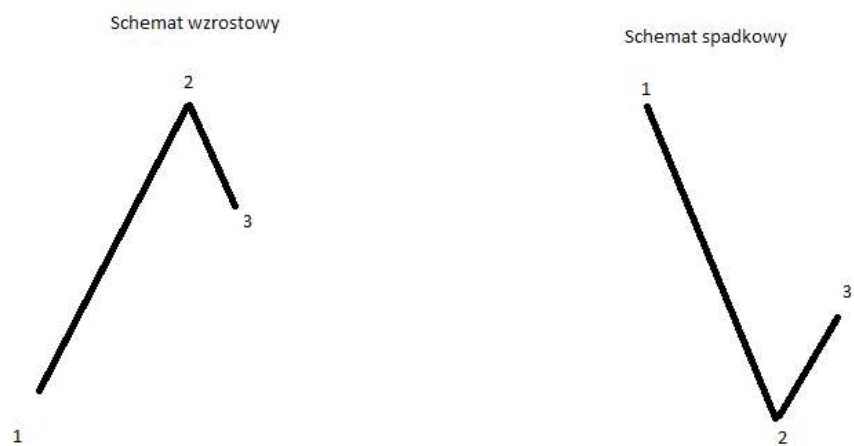
I tak, krok za krokiem, odkrywaj tajniki rynku Forex. W wyścigu do sukcesu pamiętaj o odpowiednim treningu, przygotowaniu narzędzi i równomiernym rozłożeniu sił. Tak, aby na mecie uzyskać jak najlepszy wynik.

STRATEGIA ZASIĘGU PODSTAWOWEGO (SZP FOREX)

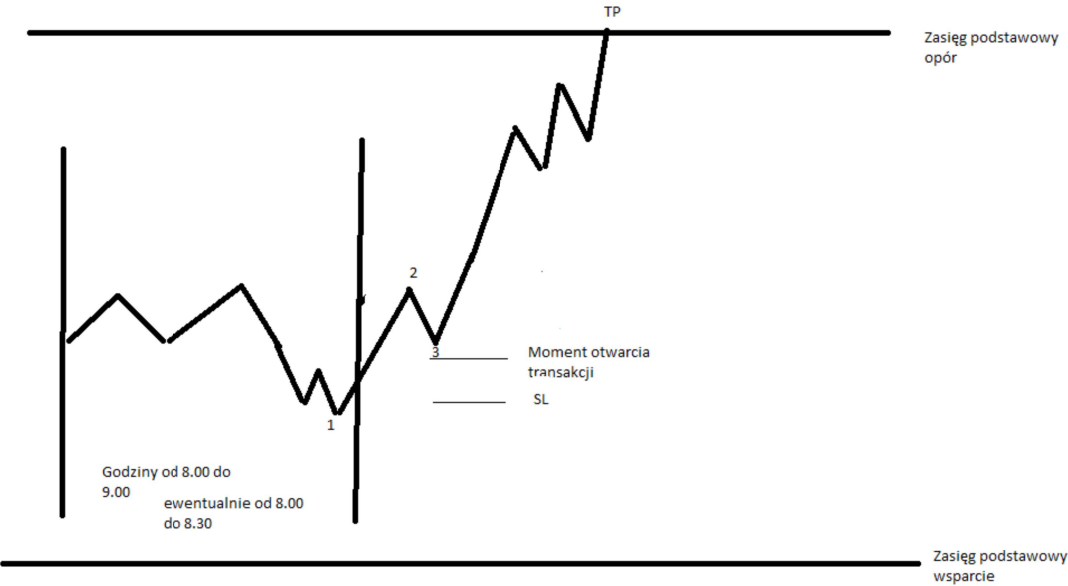
Chciałbym Państwu przedstawić podejście do zawierania pozycji forex oparte na podstawowym rachunku prawdopodobieństwa, gdzie trafność zawarcia prowadzenia i zamknięcia pozycji wynosi jak to na rynku forex 50%. Na podstawie obserwacji ceny na podstawowych parach walutowych takich jak EURUSD, GBPUSD, EURJPY, USDJPY przez 8 lat mojej styczności z rynkiem zauważyłem podstawową cechę tego rynku a tj to, że większość czasu rynek porusza się w trendach. Ale oczywiście są momenty kiedy rynek ten jest mniej dynamiczny i tę informację chcemy wykorzystać. Końcówka sesji nocnych jest zazwyczaj ospała i mamy do czynienia najczęściej ale nie zawsze z trendem lecz z konsolidacją. Czas ten jest najlepszym momentem do określenia nazwanego przeze mnie zasięgu podstawowego. Rynek forex charakteryzuje się dużą dynamiką i zmiennością w godzinach otwarcia sesji Londyńskiej od godziny 9.00 naszego czasu wówczas cena zazwyczaj wybija i osiąga określony przeze mnie zasięg podstawowy. Jak zmierzyć i ustalić zasięg podstawowy i co to jest. Zasięg podstawowy to nic innego jak pierwsze punkty wsparcia i oporu które cena z dużym prawdopodobieństwem osiągnie w początkowych godzinach sesji londyńskiej pomiędzy godziną 9.00 naszego czasu a godziną 12.00 naszego czasu. Prawdopodobieństwo dotarcia ceny do tych punktów wynosi 50 na 50 a kiedy cena obierze już jeden kierunek prawdopodobieństwo osiągnięcia zasięgu podstawowego jest bliskie 100%, zaś średni stosunek Zysku do Ryzyka wynosi 3:1 a może osiągać nawet 10:1 przy silnych trendach. Dlaczego więc tej zależności nie wykorzystywać. Jaka jest technika określania zasięgu podstawowego:

1. W godzinach 8.00 do 8.30 lub 8.00 do 9.00 ustalamy górny i dolny zasięg podstawowy, który jest pierwszym wsparciem w przypadku ruchu w dół i pierwszym istotnym oporem w przypadku ruchu w górę
2. Do tego posłuży nam wykres liniowy na perspektywie D1 lub jeśli widzimy wcześniej reakcję ceny na perspektywie M30 określamy pierwsze istotne wsparcia i opory od naszego obecnego miejsca w którym znajduje się cena gdzie cena reagowała w przeszłości .
3. Po określeniu linii zasięgu podstawowego schodzimy na perspektywę M5 bądź M1 i szukamy pierwszej korekty po wybiciu pierwszego impulsu ceny z porannej konsolidacji (lub szukamy istotnego wybicia jeśli cena nie znajdowała się w konsolidacji) mającej układ 123
4. Wchodzimy z transakcją na korekcie z SL kilka pipsów najczęściej między 5 a maksymalnie 7 pipsów poniżej korekty w schemacie wzrostowym lub powyżej korekty w schemacie spadkowym
5. Zasięg i nasz target określa nam wyznaczona wcześniej przez nas linia zasięgu
6. Transakcje w 90% zamykają się w godzinach pomiędzy 9.00 a 12.00 więc nie musimy oczekiwać i ślęczeć na zamknięcie transakcji przez całą sesję dlatego jest to wygodny sposób zawierania transakcji na rynku Forex a większość naszych transakcji będzie zamykać się w tych godzinach.

Rys.1 Schematy wybicia ceny w trendzie spadkowym i wzrostowym

Rys.2 Układ Schematu podstawowego gdy cena nie była w konsolidacji

Rys. 3 Układ schematu podstawowego gdy cena była w konsolidacji

